

# M Ü N D Ə R İ C A T / C O N T E N T S

## 1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

<b>1.1. Makroiqtisadi göstəricilər</b> Macroeconomic indicators	2
<b>1.2. Qiymət indeksləri</b> Price index	3
<b>1.3. Tədiyyə balansı</b> Balance of Payments	4
<b>1.4. Xarici ticarət</b> Foreign Trade	5

## 2. Əsas pul-kredit göstəriciləri / Main monetary indicators

<b>2.1. Pul icmalı</b> Monetary survey	6
<b>2.2. Pul kütləsi</b> Money supply	7
<b>2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri</b> Refinancing rates	8
<b>2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları</b> Reserve requirements of NBA	8
<b>2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi</b> Official rate of manat against US dollar	9
<b>2.6. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi</b> Cash circulation on the Republic	10
<b>2.7. Tədavüldə olan dövlət qsamüddətli istiqrazları</b> Data on Government short-term T-bills in circulation	12

## 3. Maliyyə bazarı / Financial market

<b>3.1. Depozit və kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri</b> Average interest rates on deposits and credits	13
<b>3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları</b> Credits to the economy	14
<b>3.3. Kommersiya banklarının kredit qoyuluşları haqqında məlumat</b> Credits of commercial banks to economy sectors	15
<b>3.4. Cəlb olunmuş əmanətlər və depozitlər</b> Savings and deposits attracted	16
<b>3.5. Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu</b> Allocation of savings attracted from the population among banks	17
<b>3.6. Xarici valyuta bazarı</b> Foreign currency market	17
<b>3.7. Manatın xarici valyutalara nisbətən çarpaz məzənnələri</b> Cross rates of manat against foreign currencies	18
<b>3.8. Nağd valyuta əməliyyatlarının həcmi və məzənnələri</b> Volume and rate of cash operations	19

## 4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Indicators of credit organisations

<b>4.1. Bank sistemi haqqında məlumat</b> Information on the banking system	20
<b>4.2. Bank aktivlərinin və passivlərinin strukturu</b> Banking assets and liabilities concentration	21

## 5. Ödəniş sistemləri / Payment systems

<b>5.1. Ödəniş sistemlərinin əsas göstəriciləri / Key indicators of Payment systems</b>	22
Metodoloji izahatlar Methodological explanation	23

## 1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

Cədvəl 1.1. Makroiqtisadi göstəricilər

Table 1.1. Macroeconomic indicators

mlrd.man. / bln.man.

	2001-ci il	2002-ci il	2003-cü ilin yanvar- avqustu	2003-cü il	2004-cü ilin yanvar- iyulu	2004-cü ilin yanvar- avqustu
	Y2001	Y2002	January- August 2003	Y2003	January- July 2004	January- August 2004
<b>Ümumi daxili məhsul</b> Gross domestic product (GDP)	26578	30312.3	22884.0	35053.4	22308.0	26230.2
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	109.9	110.6	110.1	111.2	109.4	109.5
<b>Sənaye məhsulunun həcmi</b> Volume of industry production	17626.8	19742.1	15375.5	23652.2	15475.7	18057.6
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	105.1	103.6	105.0	106.1	104.4	104.6
<b>Əsas kapitalla investisiya</b> Capital investments	5649.2	10292.8	10476.9	17809.5	13712.4	15589.0
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	117.1	182.2	175.0	171.2	154.2	148.0
<b>Kənd təsərrüfatı məhsulları</b> Volume of agriculture production	5893.6	6355.7	4758.6	6836.0	4259.2	5182.9
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	111.1	106.4	103.0	105.6	105.6	105.3
<b>Yük dövriyyəsi, mln. ton km</b> Freight by transportation means, mln. t km	24918	20200.0	14300.0	22200.0	13100.0	15000.0
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	123.0	109.6	108.4	109.3	104.7	103.8
<b>Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi</b> Retail trade-turnover	11877.4	13442.3	9902.9	15130.0	10368.8	11898.9
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	109.9	109.6	110.1	110.9	112.3	112.4
<b>Pullu xidmətlər</b> Paid Services	2488.6	2659.0	1923.6	2961.1	1904.3	2200.5
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	105.6	107.1	110.7	111.7	114.1	114.6
<b>Büdcənin gəlirləri</b> Budgetary revenues	3919.5	4551.2	3498.0	6127.6	3944.8	-
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	109.7	116.1	128.2	134.6	126.9	-
<b>Büdcənin xərcləri</b> Budgetary expenditures	4032.9	4658.6	3614.3	6169.5	3750.1	-
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	105.6	115.5	129.0	132.4	116.6	-
<b>Kəsir (-) / Profisit (+)</b> Deficit (-) / Profit (+)	-113.4	-107.4	-116.3	-41.9	194.7	-
<b>Büdcə kəsirinin/profitinin ÜDM-da xüsusi çəkisi, %-lə</b> State budget deficit/profit as a share of GDP, %	0.4	0.4	0.5	0.1	0.9	-
<b>Əhəlinin nominal pul gəlirləri</b> Nominal income of population	19381.8	21169.9	14988.8	24207.9	16011.8	18420.2
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	110.4	111.4	112.8	111.4	118.9	119.3
<b>Nominal orta aylıq əmək haqqı, manat</b> Nominal average monthly wage, manat	260.0	312.9	376.3	383.1	463.9	467.3
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	126.7	121.2	121.5	121.4	123.7	124.2
<b>İstehlak qiymətlərinin indeksi / Consumer price index</b> <i>əvvəlki ilin dekabrına nisbətən, %-lə</i> compared with december of previous year, %	101.3	103.3	99.2	103.6	102.4	100.9
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	101.5	102.8	102.0	102.2	106.0	105.8
<b>İstehsalçıların qiymət indeksi / Producer price index</b> <i>əvvəlki ilin dekabrına nisbətən, %-lə</i> compared with december of previous year, %	94.8	107.2	113.1	111.2	106.5	112.6
<i>əvvəlki ilə, %-lə</i> to previous year, %	101.8	97.7	119.2	116.1	106.4	106.9

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi / Source: State Committee on Statistics of Azerbaijan Republic

Cədvəl 1.2. 2004-cü ilin avqust ayında qiymət indeksləri, %

Table 1.2. Price index in August, 2004, %

	2004-cü ilin avqustu August 2004			Yanvar-avqust əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən  January-August compared with the same period of previous year
	Əvvəlki aya nisbətən  Compared with previous month	əvvəlki ilin / compared with		
		Avqusta nisbətən  August of previous year	dekabrına nisbətən  December of previous year	
<b>İstehlak qiymətlərinin indeksləri / Consumer price index</b> <i>o cümlədən: / out of which:</i>	-0.2	5.3	0.9	5.8
ərzaq məhsulları, içkilər, tütün / food products, beverages, tobacco	-0.4	8.2	1.5	9.0
qeyri ərzaq malları, xidmətlər / non-food products, services	0.0	0.5	-0.1	0.4
qeyri ərzaq malları / non-food products	0.0	0.9	-0.2	0.8
ərzaq və qeyri-ərzaq malları / food and non-food products	-0.3	6.3	1.1	6.9
xidmətlər / services	0.0	-0.1	-0.1	-0.2
<b>Sənayenin topdansaş qiymət indeksi / Industry Price index</b> <i>ondan: / out of which:</i>	5.7	10.6	12.6	6.9
<b>Mədənçixarma sənayesi və karxanaların işlənməsi</b> Field extraction <i>o cümlədən: / out of which:</i>	9.0	14.1	18.3	7.4
neft və qaz hasilatı / oil and gaz extraction	9.0	14.1	18.3	7.4
mə'dənçixarma sənayesi və karxanaların işlənməsi field extraction	1.4	11.8	12.5	8.5
<b>Emal sənayesi / Processing industry</b> <i>ondan: / out of which:</i>	0.5	6.1	4.7	7.6
qida məhsulları, içki və tütün food products, beverages and tobacco	-2.0	22.5	12.0	28.2
toxuculuq məmulatları / textiles	0.2	8.3	6.7	7.5
koks və neftayırma məhsulları products of oil processing	0.0	0.0	0.0	3.0
kimyəvi maddə, məhsul və liflər chemical matter, product and fiber	4.7	13.2	16.6	7.8
metallurgiya / metallurgy	-0.9	2.6	2.5	5.6
Elektrik enerjisi, qaz və su təchizatı Electric power, gaz and water supply	0.0	0.0	0.0	0.4
Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi Agrarian producer price index	0.0	2.2	-6.2	3.6
bitkiçilik məhsulları vegetation	0.3	-1.0	-18.8	-0.9
heyvandarlıq cattle breeding	0.0	15.6	-7.7	4.4

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi / Source: State Committee on Statistics of Azerbaijan Republic

*Cədvəl 1.3. Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı*  
*Table 1.3. Balance of Payments of Azerbaijan Republic*

mln. ABŞ dolları / mln. USD

	1999-cü il Y1999	2000-ci il Y2000	2001-ci il Y2001	2002-ci il Y2002	2003-cü il I rüb 1Q, 2003	2003-cü il II rüb 2Q, 2003	2003-cü il III rüb 3Q, 2003	2003-cü il IV rüb 4Q, 2003	2003-cü il Y2003	2004-cü il I rüb 1Q, 2004	2004-cü il II rüb 2Q, 2004
<b>Cari hesab</b> Current Account	-599.7	-167.7	-51.7	-768.4	-276.0	-453.6	-560.1	-730.9	-2020.6	-738.4	-543.2
<b>Xarici ticarət balansı</b> Foreign Trade Balance	-408.2	319.4	613.9	481.6	188.3	3.5	-144.3	-145.7	-98.2	20.1	105.9
<b>İxrac</b> Export	1025.2	1858.3	2078.9	2304.9	674.9	681.2	536.9	731.5	2624.5	732.2	946.3
<b>İdxal</b> Import	-1433.4	-1538.9	-1465.0	-1823.3	-486.6	-677.7	-681.2	-877.2	-2722.7	-712.1	-840.4
<b>Xidmətlər balansı</b> Balance of services	-228.3	-224.6	-375.1	-935.6	-378.7	-378.1	-341.2	-516.5	-1614.5	-651.2	-531.8
<b>İxrac</b> Export	256.8	259.8	289.8	362.1	104.4	97.8	116.0	113.7	431.9	106.3	121.2
<b>İdxal</b> Import	-485.1	-484.4	-664.9	-1297.7	-483.1	-475.9	-457.2	-630.2	-2046.4	-757.5	-653.0
<b>Gəlirlər</b> Income	-44.9	-335.4	-367.2	-384.7	-98.4	-128.3	-104.5	-110.8	-442.0	-144.3	-176.9
<b>Kredit (daxilolmalar)</b> Accounts receivable	33.9	55.9	41.5	37.1	12.7	23.3	3.2	13.5	52.7	13.6	5.5
<b>Debet (ödəmələr)</b> Accounts payable	-78.8	-391.3	-408.7	-421.8	-111.1	-151.6	-107.7	-124.3	-494.7	-157.9	-182.4
<b>Cari transferlər</b> Current transfers	81.7	73	76.6	70.4	12.8	49.4	29.9	42.1	134.2	37.0	59.6
<b>Kapital və maliyyənin hərəkəti hesabı</b> Capital and Finance Account	828.2	441.9	317.4	1051.5	319.8	564.0	619.0	835.3	2338.1	772.5	637.8
<b>Birbaşa investisiyalar</b> Direct investments	355.4	29.1	220.1	1066.8	435.7	437.1	632.3	788.1	2293.2	880.1	524.5
<b>Neft bonusu</b> Oil bonus	155.0	100.0	6.4	0.0	0.0	48.6	0.0	10.0	58.6	1.6	-
<b>Digər investisiyalar</b> Other investments	472.8	312.8	90.9	-15.3	-115.9	78.3	-13.3	37.2	-13.7	-109.2	113.3
<b>Sair vəsaitlər</b> Other money	-	-	-	-86.6	-51.6	1	-36.5	-25	-112.1	-27.5	-6.7
<b>Ehtiyat aktivlərin dəyişməsi, (- artım; + azalma) / Change in reserve assets (- increase; + reduction)</b>	-228.5	-274.2	-265.6	-196.5	7.8	-111.4	-22.4	-79.4	-205.4	-6.6	-87.9
<b>Balans</b> Balance	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 1.4. Azərbaycan Respublikasının xarici ticarəti (tədiyyə balans metodologiyasına əsasən)**  
**Table 1.4. Foreign trade of Azerbaijan Republic (in accordance with balance of payments methodology)**

		min ABŞ dolları / thousand USD													
	Cəmi Total	İXRAC EXPORT				İDXAL IMPORT				Ticarət balansının saldosu Saldo of trade balance					
		Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	Uzaq xarici dövlətlərə With foreign countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlətlərinə With CIS Countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	Uzaq xarici dövlətlərə With foreign countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlətlərinə With CIS Countries	o cümlədən: Out of which:	o cümlədən: Out of which:				
1995	612343	89.8	339297	93.6	273046	85.6	985432	115.8	755527	185.6	229905	51.8	-373089	-416230	43141
1996	643669	105.1	343717	101.3	299952	109.9	1337583	135.7	1012005	133.9	325578	141.6	-693914	-668288	-25626
1997	808257	125.6	427920	124.5	380337	126.8	1375164	102.8	977641	96.6	397523	122.1	-566907	-549721	-17186
1998	677751	83.9	434332	101.5	243419	64.0	1266389	125.4	1266389	129.5	457514	115.1	-1046152	-832057	-214095
1999	1025231	151.3	803837	185.1	221394	91.0	1433392	83.1	1050311	82.9	383081	83.7	-408161	-246474	-161687
2000	1858335	181.3	1594131	198.3	264204	119.3	1539005	107.4	1163552	110.8	375453	98.0	319330	430579	-111249
2001	2078931	111.9	1855148	116.4	223783	84.7	1465064	95.2	1022194	87.9	442870	118.0	613867	832954	-219087
I rüb / 1Q	526737	133.9	484118	148.9	42619	62.6	316857	82.5	223031	78.5	93826	93.7	209880	261087	-51207
II rüb / 2Q	531227	101.7	484071	107.5	47156	65.4	333308	91.6	215156	81.9	118152	117.0	197919	268915	-70996
III rüb / 3Q	540403	91.0	448139	81.9	92264	196.1	414313	126.4	303915	121.0	110398	144.0	126090	144224	-18134
IV rüb / 4Q	480564	137.9	438820	161.6	41744	54.2	400586	86.5	280092	76.6	120494	123.3	79978	158728	-78750
2002	2304893	110.9	2061150	111.1	243743	108.9	1823341	124.5	1149250	112.4	674091	152.2	481552	911900	-430348
I rüb / 1Q	450164	85.5	401156	82.9	49008	115.0	388536	122.6	235658	105.7	152878	162.9	61628	165498	-103870
II rüb / 2Q	488972	92.0	441582	91.2	47390	100.5	404729	121.4	235732	109.6	168997	143.0	84243	205850	-121607
III rüb / 3Q	631127	116.8	566623	126.4	64504	69.9	466823	112.7	316432	104.1	150391	136.2	164304	250191	-85887
IV rüb / 4Q	734630	152.9	651789	148.5	82841	198.5	563253	140.6	361428	129.0	201825	167.5	171377	290361	-118984
2003	2624513	113.9	2290613	111.1	333900	137.0	2722704	149.3	1855710	161.5	866994	128.6	-98191	434903	-533094
I rüb / 1Q	674859	149.9	616581	153.7	58278	118.9	486576	125.2	300283	127.4	186293	121.9	188283	316298	-128015
II rüb / 2Q	681183	139.3	610772	138.3	70411	148.6	677680	167.4	484528	205.5	193152	114.3	3503	126244	-122741
III rüb / 3Q	536939	85.1	460104	81.2	76835	119.1	681253	145.9	472875	149.4	208378	138.6	-144314	-12771	-131543
IV rüb / 4Q	731532	99.6	603156	92.5	128376	155.0	877195	155.7	598024	165.5	279171	138.3	-145663	5132	-150795
2004	1678542	64.0	1330701	58.1	347841	104.2	1552511	57.0	993266	53.5	559245	64.5	126031	337435	-211404
I rüb / 1Q	732228	108.5	644575	104.5	87653	150.4	712084	146.3	446165	148.6	265919	142.7	20144	198410	-178266
II rüb / 2Q	946314	138.9	686126	112.3	260188	369.5	840427	124.0	547101	112.9	293326	151.9	105887	139025	-33138

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

## 2. Əsas pul-kredit göstəricilər / Main monetary indicators

Cədvəl 2.1. Pul icmalı  
Table 2.1. Monetary Survey

mlrd. man. / bln.man.

	01.09.03	01.01.04	01.04.04	01.07.04	01.08.04	01.09.04
<b>Xalis xarici aktivlər</b> Net foreign assets	2848.2	3246.1	3583.5	3926.2	4170.8	4198.1
<b>Xalis daxili aktivlər</b> Net domestic assets	1744.4	1847.7	1762.1	1776.0	1927.8	2183.7
<b>Daxili kredit / Domestic Credit</b>	3217.8	3284.0	3263.9	3330.9	3529.0	3851.5
<b>Dövlət idarəetmə sektoruna tələblər /</b> Claims to Governmental sector	580.8	333.0	63.8	-214.9	-154.5	-255.4
<b>Geniş mənada pul kütləsi</b> Broad money supply	4590.3	5093.8	5345.7	5702.2	6098.6	6381.7
<b>Geniş mənada pul kütləsi (manatla)</b> Broad money supply (in manats)	2278.6	2592.2	2504.4	2871.5	2925.9	2935.6
<b>Banklardan kənarıdakı nağd pul kütləsi</b> Cash out of banks	1781.7	2040.9	1856.9	2013.6	2068.5	2035.6
<b>Əmanətlər və depozitlər (manatla və xarici valyuta ilə)</b> Savings and deposits (in manats and foreign currencies)	2808.6	3052.9	3488.8	3688.7	4030.1	4346.1
<b>Araşış üçün:</b> For information:						
<b>Pul multiplikatoru</b> Money multiplier						
<b>manatla</b> in manat	1.10	1.12	1.02	1.04	1.02	1.02
<b>xarici valyuta ilə</b> in foreign currency	2.02	2.01	1.98	1.91	1.96	2.07
<b>Geniş mənada pul kütləsinin dövretmə sür'əti:</b> Velocity of broad money supply						
<b>manatla</b> in manat	14.4	13.52	14.89	12.99	12.75	13.73
<b>xarici valyuta ilə</b> in foreign currency	7.15	6.88	6.98	6.54	6.12	6.31

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 2.2. Pul kütləsi**  
**Table 2.2. Money supply**

mlrd. man. / bln.man.

	Pul kütləsi (M2) Money supply (M2)			Pul kütləsinin dəyişməsi tempi, %-lə Change of money supply, %	
	Cəmi Total	o cümlədən: Out of which		Əvvəlki aya nisbətən Compared with previous month	İlin əvvəlinə nisbətən Compared with the beginning of the year
		nağd pul (M0) cash (M0)	nağdsız vəsaitlər Non-cash		
01/01/98	1556.3	1170.5	385.8	1.9	-
01/01/99	1218.5	926.0	292.5	4.9	-21.7
01/01/00	1404.3	1135.8	268.5	10.6	15.3
01/01/01	1629.1	1349.8	279.3	8.3	16.0
01/01/02	1755.6	1469.0	286.6	13.1	7.8
01/02/02	1568.1	1281.8	286.3	-10.7	-10.7
01/03/02	1569.6	1295.3	274.3	0.1	-10.6
01/04/02	1670.7	1378.4	292.3	6.4	-4.8
01/05/02	1642.9	1358.9	284.0	-1.7	-6.4
01/06/02	1658.1	1378.8	279.3	0.9	-5.6
01/07/02	1780.3	1495.8	284.5	7.4	1.4
01/08/02	1853.9	1553.9	300.0	4.1	5.6
01/09/02	1870.1	1537.9	332.2	0.9	6.5
01/10/02	1765.2	1450.2	315.0	-5.6	0.5
01/11/02	1800.7	1453.0	347.7	2.0	2.6
01/12/02	1818.3	1448.4	369.9	1.0	3.6
01/01/03	2025.8	1668.7	357.1	11.4	15.4
01/02/03	1845.1	1478.5	366.6	-8.9	-8.9
01/03/03	1909.5	1512.9	396.6	3.5	-5.7
01/04/03	1946.6	1558.4	388.2	1.9	-3.9
01/05/03	1964.3	1533.8	430.5	0.9	-3.0
01/06/03	1999.2	1563.5	435.7	1.8	-1.3
01/07/03	2208.9	1683.1	525.8	10.5	9.0
01/08/03	2331.4	1814.0	517.4	5.5	15.1
01/09/03	2278.6	1781.7	496.9	-2.3	12.5
01/10/03	2325.4	1773.1	552.3	2.1	14.8
01/11/03	2354.4	1871.7	482.7	1.2	16.2
01/12/03	2344.2	1851.3	492.9	-0.4	15.7
01/01/04	2592.2	2040.9	551.3	10.6	28.0
01/02/04	2470.4	1884.5	585.9	-4.7	-4.7
01/03/04	2433.1	1854.1	579.0	-1.5	-6.1
01/04/04	2504.4	1856.9	647.5	2.9	-3.4
01/05/04	2661.5	1872.9	788.6	6.3	2.7
01/06/04	2678.6	1881.2	797.4	0.6	3.3
01/07/04	2871.5	2013.6	857.9	7.2	10.8
01/08/04	2925.9	2068.5	857.4	1.9	12.9
01/09/04	2935.6	2035.6	900.0	0.3	13.2

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri**  
**Table 2.3. Refinancing rates**

Fəaliyyət müddəti / Action period	%
01.01.94 - 30.06.94	100
01.07.94 - 30.11.94	150
01.12.94 - 31.12.94	200
01.01.95 - 31.03.95	250
01.04.95 - 30.04.95	237
01.05.95 - 31.05.95	210
01.06.95 - 30.06.95	180
01.07.95 - 31.08.95	140
01.09.95 - 31.12.95	100
01.01.96 - 29.02.96	80
01.03.96 - 31.03.96	60
01.04.96 - 30.04.96	50
01.05.96 - 30.06.96	45
01.07.96 - 31.07.96	30
01.08.96 - 30.10.96	25
01.11.96 - 14.02.97	20
15.02.97 - 31.03.97	16
01.04.97 - 30.06.97	15
01.07.97 - 30.06.98	12
01.07.98 - 30.10.99	14
01.11.99 - 16.09.2002	10
<b>16.09.2002 - bu günədək / for real time</b>	<b>7</b>

**Cədvəl 2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları, %**  
**Table 2.4. Reserve requirements of NBA, %**

Fəaliyyət müddəti Action period	Hüquqi şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for juridical persons		Fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for physical persons	
	manatla / in manats	valyutada / in foreign currency	manatla / in manats	valyutada / in foreign currency
01.10.92-30.04.93				
<b>Tələb olunanadək</b> Call deposits	15	15	15	15
<b>1 aydan - 1 ilədək</b> from 1 month to 1 year	12	12	12	12
<b>1 ildən yuxarı</b> over 1 year	10	10	10	10
01.05.93-30.05.93				
<b>Tələb olunanadək</b> Call deposits	15	15	15	15
<b>1 aydan - 1 ilədək</b> from 1 month to 1 year	12	12	12	12
<b>1 ildən - 3 ilədək</b> from 1 year to 3 years	10	10	10	10
<b>3 ildən yuxarı</b> over 3 years	8	8	8	8
31.05.93-19.12.93	12	5	12	5
20.12.93-30.04.94	12	25	12	25
01.05.94-30.06.94	12	5	12	5
01.07.94-31.12.94	18	5	18	5
01.01.95-31.03.95	12	12	12	12
01.04.95-28.02.97	15	15	15	15
01.03.97-01.11.99	12	12	12	12
02.11.99-01.01.2003	10	10	10	10
01.01.2003- <b>bu günədək /</b> for real time				
- 1 ilədək / till a year	10	10	10	10
- 1 ildən yuxarı / Over a year	0	0	0	0

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic



*Cədvəl 2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi*  
*Table 2.5. Official exchange rate of manat against US dollar*

TARİX / DATE	MƏZƏNNƏ / EXCHANGE RATE
Avqust 2003 / August 2003	4914.10
Yanvar 2004 / January 2004	4927.65
Fevral 2004 / February 2004	4936.16
Mart 2004 / March 2004	4930.00
Aprel 2004 / April 2004	4921.33
May 2004 / May 2004	4914.29
İyun 2004 / June 2004	4905.47
İyul 2004 / July 2004	4906.87
01.08.2004	4904.00
02.08.2004	4902.00
03.08.2004	4902.00
04.08.2004	4901.00
05.08.2004	4901.00
06.08.2004	4902.00
07.08.2004	4902.00
08.08.2004	4902.00
09.08.2004	4902.00
10.08.2004	4901.00
11.08.2004	4901.00
12.08.2004	4901.00
13.08.2004	4902.00
14.08.2004	4902.00
15.08.2004	4902.00
16.08.2004	4902.00
17.08.2004	4903.00
18.08.2004	4903.00
19.08.2004	4905.00
20.08.2004	4903.00
21.08.2004	4903.00
22.08.2004	4903.00
23.08.2004	4903.00
24.08.2004	4905.00
25.08.2004	4905.00
26.08.2004	4903.00
27.08.2004	4904.00
28.08.2004	4904.00
29.08.2004	4904.00
30.08.2004	4904.00
31.08.2004	4902.00
Avqust ayı üzrə orta aylıq məzənnə / Average per month rate for August	<b>4902.68</b>
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) / Compared with previous month, %	-0.09
Avqust ayı ərzində dəyişmə (%-lə) / Change in August, %	-0.04
Əvvəlki ilin avqust ayına nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared to August of previous year, %	-0.23

*Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic*

**Cədvəl 2.6. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi**  
**Table 2.6. Cash operations on the Republic**

mln. man. / mln.man.

<b>MƏDAXİL</b> INCOME	<b>2004-cü ilin</b> yanvar- avqustu January- August 2004	<b>Yekunda xüsusi</b> çəkisi,%-lə Percentage share in total, %	<b>Əvvəlki ilə nisbətən</b> %-lə Compared with the previous year, %
<b>Ticarət müəssisələrindən</b> From trade organizations	887056.1	5.75	1152.17
<b>Qeyri-ticarət müəssisələrindən</b> From non-trade organizations	397681.1	2.58	276.31
<b>Yanacaq sürtgü materiallarının satışından</b> From the sale of the fuel-lubricant materials	592075.8	3.84	113.50
<b>Nəqliyyatdan</b> From the transport	229111.4	1.49	164.74
<b>Mənzil haqqı və kommunal xidmətlərdən</b> From the rent and communal services	233408.3	1.51	155.10
<b>Məişət xidməti və tamaşa müəssisələrindən</b> From the service and performance enterprises	17903.1	0.12	177.77
<b>Vergi və rüsumlardan</b> From taxes and duties	728769.9	4.73	120.19
<b>Qeyri-dövlət müəssisələrindən</b> From the non-state enterprises	6246074.2	40.52	155.95
<b>Vətəndaşların əmanətləri hesabında</b> For citizens savings	133225.5	0.86	297.03
<b>Rabitə müəssisələrindən</b> From communication enterprises	144552.1	0.94	152.08
<b>Fermer təsərrüfatlarından, icarədarlardan və sahibkarlardan</b> From rural private sector, tenants	217182.8	1.41	365.25
<b>Dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsindən</b> From privatization of state property	44744.9	0.29	360.67
<b>Deponent əmək haqqının qaytarılmasından</b> From the return of the deponent salary	2692.5	0.02	226.49
<b>Xarici valyuta satışından</b> From the sale foreign currency	4086983.6	26.51	149.52
<b>Qiymətli kağızların satışından</b> From the sale of securities	21873.1	0.14	177.06
<b>Sair mənbələrdən</b> From other sources	1431325.4	9.29	103.93
<b>Mədxil üzrə cəmi</b> Total income	15414659.8	100.00	154.30
<b>Ərazi İdarələrinin kassa qalığı</b> The balance of circulating cash-box of the Regional Departments			
<b>Bankın əməliyyat kassasının qalığı</b> The balance of operating cash-box	109071.2		

<b>M Ə X A R İ C</b> <b>EXPENDITURES</b>	<b>2004-cü ilin</b> <b>yanvar-</b> <b>avqustu</b>  January- August 2004	<b>Yekunda xüsusi</b> <b>çəkisi,%-lə</b>  Percentage share in total, %	<b>Əvvəlki ilə nisbətən</b> <b>%-lə</b>  Compared with the previous year, %
<b>Əmək haqqının ödənilməsi</b> For the payment of wages	1877488.0	12.17	121.19
<b>Təqaüdün ödənilməsi</b> For scholarships payment	7043.2	0.05	154.01
<b>İstehlaka yönəldilən vəsaitin tərkibinə daxil olmayan digər ödənişlərə verilən</b> For non-consumer payment	154298.7	1.00	126.14
<b>Yanacaq sürtgü materiallarının alınmasına</b> For the purchase of the fuel-lubricant materials	30442.4	0.20	126.86
<b>Kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarükünə</b> For agrarian products purchase	100462.5	0.65	146.20
<b>Qiymətli kağızların alınmasına</b> For purchase securities	7266.4	0.05	125.52
<b>Pensiya və müavinətlərin ödənilməsinə</b> For pensions and benefits payment	846308.5	5.49	118.83
<b>Qeyri-dövlət müəssisələrin əmək haqqına</b> For wage payment of non-state enterprises	186147.2	1.21	148.20
<b>Qeyri-dövlət müəssisələrin digər ödənişlərinə</b> For other payments of non-state enterprises	7026187.2	45.56	207.88
<b>Digər məqsədlərə</b> For other purposes	1776814.7	11.52	116.59
<b>Vətəndaşların əmanətləri hesabından</b> From citizens savings	332392.4	2.16	182.33
<b>Xarici valyutanın alınmasına</b> For purchase foreign currency	2542013.4	16.48	133.10
<b>Fermer təsərrüfatlarının, icarədarların və sahibkarların hesabından</b> From rural private sector and tenants	75958.6	0.49	94.71
<b>Rabitə müəssisələrinə</b> For communication enterprises	458805.3	2.98	108.85
<b>Məxaric üzrə, cəmi</b> Expenditures, total	15421628.5	100.00	152.53
<b>Ərazi İdarələrinin kassa qalığı</b> The balance of circulating cash-box of the Regional Departments			
<b>Bankın əməliyyat kassasının qalığı</b> The balance of operating cash-box	238136.2		
<b>Emissiya</b> Emission	136033.7		
<b>Ehtiyat fonduna pul qoyuluşu</b> Money investment in reserve fund	-		
<b>Məxaricdə emissiyanın xüsusi çəkisi</b> Emission percentage share of expenditures	0.90		
<b>Bir günlük orta göstərici</b> Average daily indicator			
<b>Mədxil</b> Income	63175		153.67
<b>Məxaric</b> Expenditure	63203		151.91
<b>Emissiya</b> Emission	558		106.19

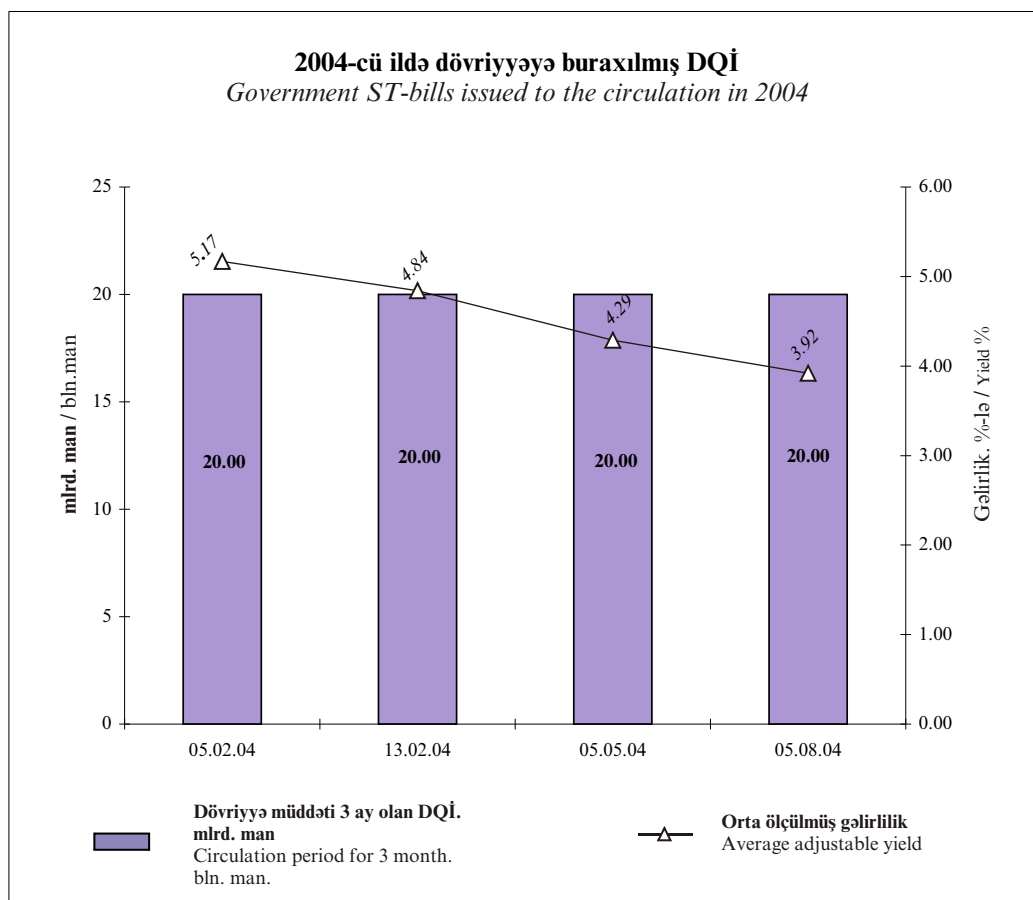
Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 2.7. 2004-cü ildə dövriyyəyə buraxılmış Dövlət qısamüddətli istiqrazlar**  
**Table 2.7. Government ST-bills issued to the circulation in 2004**

Buraxılış №-si Code	Aukcionun tarixi Date of placement	Ödəmə tarixi Date of redemption	Tədavül müddəti, gün Circulation period, day	Emissiyanın həcmi, mlrd. man. Issue volume, bln. man.	Yerləşdirilib, mlrd. man. Volume placed, bln. man.	İştirakçıların sayı Number of participants	Gəlirlilik (%) / Yield, %	
							maksimal Maximum	orta ölçülmüş Average weighted
10200106S	05.02.2004	05.05.2004	90	20.00	20.00	9	5.46	5.17
10200206S	13.02.2004	13.05.2004	90	20.00	20.00	7	4.84	4.84
10200306S	05.05.2004	05.08.2004	92	20.00	20.00	4	4.81	4.29
10200606S	05.08.2004	05.11.2004	92	20.00	20.00	6	4.04	3.92

**DQİ-n əsas analitik və makroiqtisadi göstəriciləri**  
**Major analytical and macroeconomic indicators of T-bills**

	01.09.03	01.01.04	01.04.04	01.07.04	01.08.04	01.09.04
<b>Nominal üzrə məbləğ, mlrd.man.</b> Nominal value, bln.man.	147.95	105.00	40.00	20.00	20.00	20.00
<b>Bazar portfelinin indikatoru (illik %)</b> Market portfolio indicator (% per year)	7.83	6.97	5.01	4.29	4.29	3.92
<b>Dürəsiya, gün</b> Duration, days	61	52	38	35	4	65



Mənbə: Bakı Fond Birjası / Source: Baku Stock Exchange

## 3. Maliyyə bazarı / Financial market

**Cədvəl 3.1. Depozit və kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri**  
**Table 3.1. Average interest rates on deposits and credits**

Göstəricilərin adı Indicators	01.09.2003		01.01.2004		01.08.2004		01.09.2004	
	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency
<b>Depozit və əmanətlərə görə orta faiz dərəcələri:</b> Average interest rates on deposits and credits:	7.38	9.59	6.50	10.08	6.56	10.04	6.68	9.51
<b>hüquqi şəxslərin / for juridical persons</b>	6.58	5.07	5.66	5.84	5.62	6.29	5.70	5.93
<b>Fiziki şəxslərin / for physical persons</b>	9.10	11.09	9.31	11.11	9.10	10.74	9.14	10.72
- 1 aya qədər / till 1 month	2.08	3.82	2.00	7.37	3.00	4.05	6.01	4.34
- 1 aydan 3 aya qədər / from 1 month to 3 months	6.02	3.35	5.89	4.59	5.30	4.81	5.10	4.62
- 3 aydan 6 aya qədər / from 3 months to 6 months	7.65	5.82	5.46	6.33	6.87	6.24	6.27	5.90
- 6 aydan 9 aya qədər / from 6 months to 9 months	6.03	8.04	11.00	6.32	6.11	6.05	6.14	7.26
- 9 aydan 1 ilə qədər / from 9 months to 1 year	9.12	8.87	8.54	8.91	8.40	9.77	8.50	9.40
- 1 ildən 5 ilə qədər / from 1 year to 5 years	7.37	12.21	6.83	11.84	6.42	11.42	6.60	11.56
- 5 ildən artıq / over 5 years	-	15.00	-	14.87	-	15.00	-	15.00
<b>Verilmiş kreditlərə görə orta faiz dərəcələri:</b> Average interest rates on credits placed :	15.11	17.32	14.91	18.43	15.56	18.99	14.24	19.15
<b>hüquqi şəxslərin / for juridical persons</b>	15.14	15.63	15.04	17.05	15.82	17.70	13.89	17.77
<b>fiziki şəxslərin / for physical persons</b>	15.04	22.24	14.63	22.24	14.82	22.13	15.25	22.54
- 1 aya qədər / till 1 month	19.86	18.43	23.36	17.89	19.87	19.67	20.05	19.68
- 1 aydan 3 aya qədər / from 1 month to 3 months	17.00	15.34	19.54	18.59	18.81	18.18	18.48	18.80
- 3 aydan 6 aya qədər / from 3 months to 6 months	18.23	18.75	19.17	20.61	17.49	20.35	17.38	19.39
- 6 aydan 9 aya qədər / from 6 months to 9 months	17.21	21.12	16.08	20.01	15.96	19.98	15.53	20.44
- 9 aydan 1 ilə qədər / from 9 months to 1 year	15.03	18.35	15.46	19.24	16.72	18.95	14.16	19.50
- 1 ildən 3 ilə qədər / from 1 year to 3 years	13.62	16.96	13.17	19.53	12.60	18.82	13.08	18.66
- 3 ildən 5 ilə qədər / from 3 years to 5 years	7.65	11.98	7.81	12.89	7.41	12.78	7.20	12.23
- 5 ildən 10 ilə qədər / from 5 years to 10 years	25.00	13.46	25.00	12.87	25.00	14.80	25.00	14.82
<b>Banklararası kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri:</b> Average interest rates on interbank credits:								
<b>Verilmiş kreditlər üzrə / On credits placed</b>	19.23	14.75	18.62	16.92	17.85	13.93	17.67	13.95
- 30 günədək / till 30 days	-	8.32	-	-	-	2.53	-	7.02
- 30 - 90 günlük / 30-90 days	-	18.65	-	18.18	-	24.02	-	19.02
- 90 - 180 günlük / 90-180 days	-	16.91	8.00	18.00	11.06	14.94	11.19	14.72
- 180 - 360 günlük / 180-360 days	18.00	15.35	18.00	15.49	18.00	16.27	18.00	16.48
- 1 ildən yuxarı / over 1 year	20.00	-	20.00	-	19.97	12.00	19.97	12.67

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları**  
**Table 3.2. Credits to the economy**

mlrd. man. / bln.man.

	01.09.03	01.01.04	01.04.04	01.07.04	01.08.04	01.09.04
<b>Cəmi kredit qoyuluşu,</b> Total credits,	2940.8	3351.5	3595.4	3768.0	3851.5	4218.3
<i>ondan</i> <i>out of which</i>						
<i>vaxtı keçmiş*</i> / <i>overdue*</i> <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	287.9 9.79	337.1 10.06	292.8 8.14	290.9 7.72	294.7 7.65	305.3 7.24
<b>o cümlədən:</b> out of which:						
<b>qısamüddətli, ondan</b> short-term, out of which	2193.2	2435.4	2473.8	2728.7	2758.0	3058.6
<i>vaxtı keçmiş / overdue</i> <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	213.0 9.71	264.5 10.86	189.2 7.65	188.6 6.91	198.4 7.19	211.1 6.90
<b>uzunmüddətli, ondan</b> long-term, out of which	747.6	916.1	1122.1	1039.2	1093.5	1159.7
<i>vaxtı keçmiş / overdue</i> <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	74.9 10.02	72.7 7.94	103.6 9.23	102.3 9.84	96.4 8.81	94.2 8.12
<b>dövlət sektoruna kreditlər</b> credits to state sector	645.1	807.9	880.8	722.9	720.8	921.3
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	21.94	24.11	24.49	19.19	18.71	21.84
<b>özəl sektora kreditlər</b> credits to private sector	2295.7	2543.6	2694.6	3045.1	3130.7	3306.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	78.06	75.89	74.94	80.81	81.29	78.38
<b>manatla kreditlər</b> credits in manats	1035.6	1136.0	1105.0	1247.6	1295.4	1331.8
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	35.21	33.90	30.73	33.11	33.63	31.57
<b>valyuta ilə kreditlər</b> credits in foreign currency	1905.2	2215.5	2470.4	2520.4	2556.1	2886.5
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	64.79	66.10	68.70	66.89	66.37	68.43
<b>Cəmi kredit qoyuluşlarından</b> From total volume of credits						
<b>dövlət bankları</b> state banks	1244.9	1456.0	1678.9	1649.7	1650.1	1935.3
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	42.33	43.44	46.96	43.78	42.84	45.88
<b>özəl banklar</b> private banks	1356.7	1524.0	1525.0	1707.0	1790.1	1871.8
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	46.13	45.47	42.41	45.30	46.48	44.37
<b>o cümlədən:</b> out of which:						
<b>xarici kapitalın iştirakı ilə</b> banks with foreign capital participation	367.4	488.6	507.0	567.0	619.0	629.7
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	12.49	14.58	14.10	15.05	16.07	14.93
<b>bundan 100%-lə xarici kapital ilə</b> out of which: with 100% foreign capital	90.0	105.0	70.8	77.5	77.5	84.7
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	3.06	3.13	1.97	2.06	2.01	2.01
<b>qeyri-bank kredit təşkilatları</b> non-banking credit organizations	339.1	371.5	391.9	411.3	411.3	411.3
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	11.53	11.08	10.90	10.92	10.68	9.75

\*) - “Aqrarkredit” bank olmayan kredit təşkilatının vaxtı keçmiş kredit qoyuluşları daxil edilmir / - Without overdue credits of “Agrarcredit” Non-banking credit organization.

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 3.3. Kommersiya banklarının iqtisadiyyatın sahələrinə kredit qoyuluşları**  
**Table 3.3. Credits of commercial banks to economy sectors**

mlrd. man. / bln.man.

	01.09.2003	01.01.2004	01.04.2004	01.07.2004	01.08.2004	01.09.2004
<b>Real sektora cəmi kredit qoyuluşu</b> Credits to real sector	2601.6	2980.0	3203.9	3356.7	3440.2	3807.1
<i>o cümlədən:</i> <i>out of which:</i>						
<b>Vaxtı keçmiş kreditlər</b> Overdue credits	283.6	337.0	292.6	290.7	294.7	305.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	10.90	11.31	9.13	8.66	8.57	8.01
<b>Hökumət idarələrinə verilmiş kreditlər</b> Credits to governmental structure	180.7	176.2	157.3	13.3	10.7	16.4
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	6.95	5.91	4.91	0.40	0.31	0.43
<b>Ticarət və xidmət sektoruna</b> To trade and services	513.6	562.7	623.5	734.1	745.9	876.5
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	19.74	18.88	19.46	21.87	21.68	23.02
<b>Energetika, kimya və təbii ehtiyatlar sektoruna</b> To power engineering, chemical and natural reserves sector	93.9	194.4	237.2	204.7	182.6	166.0
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	3.61	6.52	7.40	6.10	5.31	4.36
<b>Kənd təsərrüfatı və emal (yeyinti sənayesi də daxil olmaqla) sektoruna</b> To agriculture and processing (including food industry) sector	104.2	150.9	128.4	124.5	126.2	138.0
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	4.00	5.06	4.01	3.71	3.67	3.63
<b>İnşaat və əmlak sektoruna</b> To construction and real estate	176.5	151.3	181.4	194.1	216.0	214.7
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	6.78	5.08	5.66	5.78	6.28	5.64
<b>Sənaye və istehsal sektoruna</b> To industry and manufacturing	202.6	217.9	231.1	260.7	274.0	278.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	7.79	7.31	7.21	7.77	7.96	7.30
<b>Nəqliyyat və rabitə sektoruna</b> To transport and communication	289.1	335.4	438.7	504.9	497.5	674.0
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	11.11	11.26	13.69	15.04	14.46	17.70
<b>Ev təsərrüfatlarına (fiziki şəxslərə)</b> To household (individuals)	619.5	714.7	759.3	890.7	953.7	998.4
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	23.81	23.98	23.70	26.54	27.72	26.22
<i>o cümlədən: / out of which:</i>						
<b>Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə kreditlər</b> Credits on plastic card operations	23.1	23.9	25.4	29.0	30.3	32.9
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0.89	0.80	0.79	0.86	0.88	0.86
<b>İctimai təşkilatlara verilmiş kreditlər</b> To public organizations	2.2	2.1	3.1	6.6	6.5	6.4
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0.08	0.07	0.10	0.20	0.19	0.17
<b>Digər sektoral bölmələrə verilmiş kreditlər</b> To other sectors	2.9	3.4	11.5	11.4	12.3	12.2
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0.11	0.11	0.36	0.34	0.36	0.32
<b>Overdraft əməliyyatlarına yönəldilmiş kreditlər</b> Credits on overdraft operations	14.0	15.5	21.9	3.4	2.7	3.8
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0.54	0.52	0.68	0.1	0.08	0.10
<b>Akkreditivlər üzrə verilmiş kreditlər</b> Credits on letter of credit	2.2	1.8	1.0	0.7	0.6	0.6
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0.08	0.06	0.03	0.02	0.02	0.02
<b>Qarantiyalar üzrə</b> Credits on quarantine	16.8	16.8	16.8	16.8	16.8	16.8
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0.65	0.57	0.53	0.50	0.49	0.44
<b>Faktoring əməliyyatlarına</b> To factoring operations	100	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	3.84	3.36	3.12	2.98	2.91	2.63
<b>Maliyyə sektoruna kredit qoyuluşu</b> Credits to financial sector	93.3	104.3	123.0	129.1	115.5	125.7

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 3.4. Cəlb olunmuş əmanətlər və depozitlər**

Table 3.4. Savings and deposits attracted

mlrd. man. / bln.man.

	01.09.2003	01.01.2004	01.04.2004	01.07.2004	01.08.2004	01.09.2004
<b>Depozit və əmanətlərin həcmi, cəmi:</b> Volume of deposits and savings, total:	2808.6	3052.9	3488.8	3688.7	4030.1	4346.1
<b>Fiziki şəxslər, cəmi:</b> Physical persons, total:	1037.0	1259.7	1410.4	1579.3	1672.1	1721.0
<b>ümmümi depozitlərdə xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share of total deposits, %	36.9	41.3	40.4	42.8	41.5	39.6
<b>Hüquqi şəxslər, cəmi:</b> Juridical persons, total:	1771.6	1793.2	2078.4	2109.4	2358.0	2625.1
<b>ümmümi depozitlərdə xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share of total deposits, %	63.1	58.7	59.6	57.2	58.5	60.4

**Cədvəl 3.5. Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu**

Table 3.5. Allocation of population's savings among banks

mlrd. man. / bln.man.

	01.09.2003	01.01.2004	01.04.2004	01.07.2004	01.08.2004	01.09.2004
<b>Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlər</b> (valyuta əmanətləri daxil olmaqla) Savings attracted from the population, bln. man. (including foreign currency)	1037.0	1259.7	1410.4	1579.3	1672.1	1721.0
<b>dövlət bankları</b> state banks	599.6	737.0	823.8	900.6	942.2	959.2
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> a share, %	57.8	58.5	58.4	57.0	56.3	55.7
<b>özl banklar</b> private banks	437.4	522.7	586.6	678.7	729.8	761.8
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> a share, %	42.2	41.5	41.6	43.0	43.6	44.3
<b>o cümlədən:</b> out of which:						
<b>xarici kapitalın iştirakı ilə</b> with foreign capital participation	139.7	200.6	237.7	266.7	289.7	295.3
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> a share, %	13.5	15.9	16.9	16.9	17.3	17.2
<b>bundan 100%-lə xarici kapital ilə / out of</b> which: with 100% foreign capital participation	43.0	52.7	47.1	53.0	55.0	59.0
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> a share, %	4.1	4.2	3.3	3.4	3.3	3.4

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic



**Cədvəl 3.6. 2004-cü ilin avqust ayında xarici valyuta bazarı (min valyuta vahidi)**  
**Table 3.6. Foreign currency market in August, 2004 (thousand currency points)**

	ABŞ dolları / US dollar		Avro / Euro		Rusiya rublu / Russian rouble		İngilis funt-sterlinqi / British Pound	
	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate
<b>Valyuta bazarının həcmi / Volume of currency market</b>	481685.1	4902.56	17072.4	5988.99	881891	167.95	3150.1	8968.02
<b>O cümlədən / Out of which</b>								
- BBVB-də / BICEX	23719.7	4903.88	140	5974.05	2040.5	167.80	0	0.00
- BEST-dən / BEST	67304.0	4903.05	0	0.00	0.0	0.00	0	0.00
- ABVB-də / OpIFEM	74275	4903.99	2920.8	5948.58	188883.4	167.76	2542.8	0.00
- BDMƏ-da / IBT	316386.4	4902.00	14011.6	5997.52	690967.0	168.06	607.3	8843.60
<b>Xarici valyutanın alışı / Foreign currency purchase</b>								
	276003.4	4900.30	8608.1	5987.50	409416.6	167.90	307.3	8844.20
<b>O cümlədən / Out of which</b>								
- BBVB-dən / BICEX	14558.7	4903.80	70	5984.00	2040.5	167.80	0	0
- BEST-dən / BEST	27804.0	4904.40	0.0	0.00	0.0	0.00	0	0
- ABVB-dən / OpIFEM	40916.0	4904.30	2067.3	5952.70	114325.0	167.80	4.8	8871.30
- BDMƏ-dən / IBT	192724.7	4898.60	6470.8	5998.60	293051.1	168.00	302.5	8843.80
<b>Məqsədlər üzrə / For purposes</b>								
- Valyuta mövqeyinin tənzimlənməsi / Regulation of foreign exchange position	34521.7	4903.40	758.2	5944.00	10030.1	167.80	0	0
- Kreditlərin ödənilməsi / Credits repaying	1746.3	4905.00	0.1	5924.30	546	167.90	0	0
- Digər banklara depozitlərin qaytarılması / Deposits repaying to other banks	0	0	0	0	0	0	0	0
- Mübadilə məntəqələri üçün / Exchanges	29836.2	4904.60	5417.0	6004.60	194888.9	168.10	300.0	8843.00
- Müştərilərin tapşırığı ilə / Client orders	62630.8	4906.80	1284.0	5973.80	178302.5	167.80	7.3	8896.60
<b>O cümlədən / Out of which</b>								
- İdxal kontraktları üçün / Import contracts	40364.9	4908.30	601.9	5973.30	111575.6	167.90	4.8	8871.30
- Sair məqsədlər / Other	147268.4	4897.00	1148.8	5954.70	25649.1	168.10	0	0.00
<b>Xaric valyutanın satışı / Foreign currency sale</b>								
	205681.7	4905.60	8464.3	5990.50	472474.4	168.00	2842.8	8981.40
<b>O cümlədən / Out of which</b>								
- BBVB-də / BICEX	9161.0	4904.00	70	5964.10	0.0	0.00	0	0.00
- BEST-də / BEST	39500.0	4902.10	0	0	0	0	0	0.00
- ABVB-də / OpIFEM	33359.0	4903.60	853.5	5938.60	74558.4	167.70	2538.0	8998.00
- BDMƏ-da / IBT	123661.7	4907.30	7540.8	5996.60	397915.9	168.10	304.8	8843.40
<b>Məqsədlər üzrə / For purposes</b>								
- Valyuta mövqeyinin tənzimlənməsi / Regulation of foreign exchange position	36738.4	4904.40	414.6	5916.80	87212.5	168.00	0	0.00
- Kreditlərin ödənilməsi / Credits repaying	4872.1	4906.00	1.9	5981.40	0.0	0.00	0	0.00
- Digər banklara depozitlərin qaytarılması / Deposits repaying to other banks	0	0.00	0.0	0.00	0	0.00	0	0.00
- Mübadilə məntəqələri üçün / Exchanges	9965.6	4907.10	5653.8	6004.30	197619.4	168.10	300.0	8843.00
- Müştərilərin tapşırığı ilə / Client orders	71397.1	4908.00	1249.0	5972.40	121424.2	167.90	2542.8	8997.80
- Sair məqsədlər / Other	82708.5	4911.80	1145.0	5970.30	66218.3	167.90	0	0.00

BBVB - Bakı Banklararası Valyuta Birjəsi  
 BICEX - Bakı Interbank Currency Exchange  
 ABVB - Açıq Banklararası Valyuta Bazarı  
 OpIFEM - Open Interbank Foreign Exchange Market

BDMƏ - Bank Daxili Mübadilə Əməliyyatları  
 IBT - Internal Bank Transactions  
 BEST - Birja Elektron Sistemində Ticarət  
 BEST - Bourse E-System of Trade

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 3.7. Xarici valyutaların manata nisbətən çarpaz məzənnələri**  
**Table 3.7. Cross rates of manat against foreign currencies**

Valyuta / Currency	31.08.2003	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004	30.07.2004	31.08.2004
1 ABŞ dolları / US Dollar	4913.00	4923.00	4925.00	4905.00	4904.00	4902.00
1 AVRO / EURO	5344.12	6195.35	6027.46	5928.18	5908.09	5924.31
1 Avstraliya dolları / Australian Dollar	3144.57	3694.47	3734.87	3378.81	3430.10	3441.45
1 BƏƏ dirhəmi / UAE Dirham	1333.93	1340.32	1340.85	1335.42	1335.11	1334.60
1 Danimarka kronu / Danish Crown	719.25	832.14	809.78	797.70	794.63	796.79
1 İngilis funt-sterlinqi / British Pound	7750.50	8770.57	9029.00	8869.96	8914.49	8817.47
1 İran rialı / Iranian Rial	0.59	0.59	0.58	0.57	0.56	0.56
1 İsveç kronu / Swedish Crown	580.42	682.23	650.31	650.10	640.13	649.49
1 İsveçrə frankı / Swiss Franc	3476.14	3971.76	3865.32	3877.01	3831.70	3845.76
1 Yapon yeni / Japanese Yen	41.94	46.05	47.1	45.15	43.82	44.70
1 Kanada dolları / Canadian Dollar	3509.29	3804.34	3777.56	3642.64	3699.04	3723.37
1 Kuveyt dinarı / Kuwaiti Dinar	16394.70	16703.42	16705.67	16638.40	16635.01	16628.22
1 Livan funtu / Lebanese Pound	3.26	3.25	3.25	3.24	3.24	3.24
1 Misir funtu / Egyptian Pound	798.86	799.19	795.06	789.22	789.50	788.74
1 Norvec kronu / Norwegian Crown	645.32	735.82	715.49	708.87	698.92	706.95
1 Sinqapur dolları / Singaporean Dollar	2795.77	2893.67	2933.38	2857.73	2844.55	2861.81
1000 Türk lirəsi / Turkish Lira	3.51	3.51	3.73	3.29	3.32	3.23
1 Çin yuanı / Chine	593.57	594.80	592.02	592.63	592.85	592.27
1 Belarus rublu / Belarus Ruble	2.34	2.28	2.29	2.28	2.27	2.27
1 Qazaxstan tengesi / Kazakh Tenge	33.29	34.36	35.46	36.07	35.98	35.93
1 Qırğız somu / Kyrgyz Som	114.92	111.85	113.93	114.93	115.43	116.15
1 Eston kronu / Estonian Crown	341.33	393.31	383.98	381.14	376.84	377.00
1 Gürcü larisi / Georgian Lari	2320.19	2372.53	2456.36	2554.69	2593.34	2746.22
1 Latviya latı / Latvian Lat	8427.10	9116.67	9069.98	9016.54	8948.91	8912.73
1 Litva liti / Lithuanian Lit	1545.21	1774.76	1723.23	1723.29	1712.65	1721.45
1 Moldova leyı / Moldovan Leu	352.09	372.36	396.83	410.44	409.99	406.17
1 Özbək somu / Uzbek Som	5.05	5.03	4.93	4.81	4.78	4.75
1 Rusiya rublu / Russian Ruble	161.06	167.14	172.90	168.98	168.59	167.62
1 Tacik somonisi / Tajik Somony	1589.97	1657.97	1693.78	1677.44	1639.15	1616.06
1 Türkmən manatı / Turkmen Manat	0.94	0.95	0.95	0.94	0.94	0.94
1 Ukrayna qrivnası / Ukrainian Hryvnia	921.16	923.13	923.37	914.26	921.46	920.30

*Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic*

Cədvəl 3.8. 2004-cü ilin avqustunda AZM/\$ üzrə nağd valyuta mübadilə əməliyyatlarının həcmi və məzənnəsi

Table 3.8. Volume and rate of cash AZM/\$ transactions in August 2004

TARİX DATE	Alış / Purchase		Satış / Sale		Orta məzənnə (1\$/AZM) Average rate (1\$/AZM)
	məbləğ (min \$) Sum (\$ thousand)	məzənnə (1\$/AZM) Rate (1\$/AZM)	məbləğ (min \$) Sum (\$ thousand)	məzənnə (1\$/AZM) Rate (1\$/AZM)	
Avqust - 2003 / August - 2003	55250.5	4915.60	82829.3	4927.35	4922.65
Dekabr - 2003 / December - 2003	67598.5	4921.35	107837.9	4929.09	4926.11
Yanvar - 2004 / January - 2004	64083.7	4929.64	89795.5	4939.61	4935.46
Fevral - 2004 / February - 2004	70752.6	4930.07	97610.1	4938.01	4934.67
Mart - 2004 / March - 2004	71147.1	4929.82	110943.7	4936.88	4934.13
Aprel - 2004 / April - 2004	62618.9	4924.88	95195.6	4930.58	4928.32
May - 2004 / May - 2004	58536.0	4919.44	90155.1	4925.45	4923.08
İyun - 2004 / June - 2004	57251.8	4907.58	85479.3	4914.14	4911.51
İyul - 2004 / July - 2004	73053.6	4904.73	97164.3	4913.74	4909.88
01.08.2004	302.4	4893.22	286.7	4903.60	4898.27
02.08.2004	2879.0	4902.95	3052.8	4908.40	4905.75
03.08.2004	3006.8	4902.90	5572.5	4906.58	4905.29
04.08.2004	2112.7	4899.92	2229.6	4906.88	4903.49
05.08.2004	2401.3	4901.72	4422.7	4906.03	4904.51
06.08.2004	4345.7	4906.62	5418.6	4909.11	4908.00
07.08.2004	541.9	4894.98	555.9	4907.56	4901.35
08.08.2004	567.8	4899.76	354.9	4905.60	4902.01
09.08.2004	2653.6	4901.04	2580.6	4906.94	4903.95
10.08.2004	2440.2	4903.23	5050.8	4907.01	4905.78
11.08.2004	2982.5	4901.76	3805.5	4905.59	4903.91
12.08.2004	2655.4	4901.57	2883.5	4908.86	4905.37
13.08.2004	2708.1	4901.41	3830.5	4906.61	4904.45
14.08.2004	707.1	4896.00	681.4	4905.55	4900.69
15.08.2004	772.8	4898.48	751.3	4905.21	4901.80
16.08.2004	4228.2	4902.60	5520.1	4905.44	4904.21
17.08.2004	2815.3	4901.81	4768.3	4907.75	4905.54
18.08.2004	3701.8	4903.18	3326.2	4906.53	4904.76
19.08.2004	2757.7	4903.73	4196.0	4908.13	4906.38
20.08.2004	3107.2	4902.49	4429.3	4910.36	4907.12
21.08.2004	502.5	4893.76	493.7	4903.21	4898.45
22.08.2004	324.6	4892.87	310.5	4904.39	4898.50
23.08.2004	4622.7	4903.47	5449.5	4907.43	4905.61
24.08.2004	2460.5	4902.77	2574.0	4909.48	4906.20
25.08.2004	3746.8	4904.13	3065.5	4907.83	4905.79
26.08.2004	3657.5	4903.40	3995.1	4908.57	4906.10
27.08.2004	2966.4	4903.01	3717.7	4908.05	4905.81
28.08.2004	544.6	4892.13	545.9	4906.61	4899.38
29.08.2004	432.3	4893.61	410.5	4903.68	4898.51
30.08.2004	4492.5	4902.70	2862.4	4908.21	4904.84
31.08.2004	3289.9	4902.33	3033.9	4907.40	4904.76
Yekun / Total	74727.8	4902.38	90176.2	4907.43	4905.14
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)	2.29	-0.05	-7.19	-0.13	-0.10
Əvvəlki ilin dekabrına nisbətən. %-lə Compared with december of previous year. %	10.55	-0.39	-16.38	-0.44	-0.43

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

## 4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Credit organizations indicators

Cədvəl 4.1. Bank sistemi haqqında məlumat  
Table 4.1. Information on the banking system

	01.09.03	01.01.04	01.04.04	01.07.04	01.08.04	01.09.04
<b>Bank əməliyyatları aparmaq üçün lisenziya alan kredit təşkilatlarının sayı:</b> Number of credit organizations, having a licence for conducting bank operations:	94	104	106	107	108	109
- o cümlədən qeyri-bank kredit təşkilatları - out of which: non-banking credit organizations	48	58	63	64	65	66
<b>Aşağıdakı əməliyyatların aparılmasına icazəsi olan kredit təşkilatlarının sayı:</b> Number of credit organizations, allowed to carry the following operations:						
- əhalidən əmanətlərin cəlb edilməsi / attracting savings from the population	41	41	41	41	41	41
- xarici valyutada əməliyyatların aparılması / foreign currency transactions	43	43	42	42	42	42
- qiymətli metallarla əməliyyat aparılması / operations with precious metals	1	1	1	1	1	1
- qarantiyalar, tapşırıqlar verilməsi / issue of quarantes, orders	42	43	40	40	40	40
- plastik kartlarla əməliyyat aparılması / plastic card operations	26	27	27	27	29	29
<b>Bankların sayı</b> Number of banks	46	46	43	43	43	43
- o cümlədən xarici kapitallı - out of which: banks with foreign capital	16	17	16	15	15	15
• bundan nizamnamə kapitalının 50%-dən 100% qədərini təşkil edən • out of which: banks with foreign capital from 50% to 100%	4	4	4	4	4	4
• nizamnamə kapitalının 50%-dən az olan hissəsini təşkil edən • banks with share of foreign capital less than 50%	10	11	11	10	10	10
• qeyri-rezident bankların filiallarının sayı • number of branches of non-resident banks	2	2	1	1	1	1
<b>Nizamnamə kapitalının minimum həddinə qoyulan tələb, min ABŞ dolları</b> Minimum Authorized capital requirement, thousand \$						
<b>fəaliyyətdə olan banklar üçün / for operating banks</b>	2500	2500	2500	2500	2500	2500
<b>yeni açılan banklar üçün / for newly opened banks</b>	5000	5000	5000	5000	5000	5000
<b>Bankların faktiki nizamnamə kapitalı, mlrd. manat</b> Actual authorized capital of banks, bln. man.	701.5	743.8	723.3	811.5	835.2	855.2
<b>dövlət bankları / state banks</b>	72.0	81.0	81.0	131.3	134.3	137.1
<b>özəl banklar / private banks</b>	629.5	662.8	642.3	680.2	700.9	718.1
- o cümlədən xarici kapitallı bankların nizamnamə kapitalı - out of which: authorized capital of banks with foreign capital	254.7	294.9	277.3	282.4	298.0	308.9
<b>bundan 100%-li xarici kapitallı bankların nizamnamə kapitalı</b> out of which: AC of banks with 100% foreign capital	107.0	107.0	84.9	89.8	100.6	110.6
- xarici kapitallı bankların nizamnamə kapitalının xüsusi çəkisi (%-lə) - percentage of the authorized capital of banks with foreign capital (%)	36.3	39.6	38.3	34.8	35.7	36.1
<b>bundan 100%-li xarici kapitallı bankların nizamnamə kapitalının xüsusi çəkisi (%-lə) / out of which: percentage of the authorized capital of banks with 100% foreign capital (%)</b>	15.3	14.4	11.7	11.1	12.0	12.9
<b>Cəmi nizamnamə kapitalında xarici investisiyaların payı, mlrd. manat / Share of foreign investments in AC, bln. man.</b>		134.7	137.9	142.4	153.3	163.2
- cəmi nizamnamə kapitalında xarici investisiyaların xüsusi çəkisi (%-lə) / Percentage of foreign investments in AC, %		18.1	19.1	17.5	18.4	19.1
<b>orta hesabla 1 banka düşən nizamnamə kapitalı, mlrd. manat</b> average estimated authorized capital per one bank, bln. manats	15.2	16.2	16.8	18.9	19.4	19.9
<b>Fəaliyyət göstərən kredit təşkilatlarının filiallarının sayı</b> Number of branches of operating credit organizations	281	305	315	323	329	332
<b>Kredit təşkilatlarının xaricdə fəaliyyət göstərən strukturları:</b> Structures of credit organizations, operating on abroad:						
- filialları - cəmi / branches - total	1	1	1	1	1	1
- nümayəndəlikləri - cəmi / representatives - total	2	1	1	1	1	1
- törəmə kredit təşkilatı / affiliate credit organization	1	1	1	1	1	1
<b>Fəaliyyət göstərən bank olmayan kredit təşkilatlarının filiallarının sayı</b> Number of branches of operating non-banking credit organizations	16	18	19	19	19	19

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

**Cədvəl 4.2. Bank aktivlərinin və passivlərinin strukturu**  
**Table 4.2. Banking assets and liabilities concentration**

	01.08.03		01.01.04		01.04.04		01.05.04		01.06.04		01.07.04		01.08.04		
	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	müdd. manat bln. manats	%-lə to total	
<b>AKTİVLƏR / ASSETS</b>															
<b>1</b>	Nəğd vəsaitlər / Cash on hand	274.0	5.59	255.3	4.48	513.5	8.69	489.1	8.06	519.6	8.71	551.9	8.91	574.1	8.82
<b>2</b>	Müxtəlif hesablar / Correspondent accounts	969.8	19.78	1255.7	24.00	1264.7	21.41	1231.6	20.29	1453.5	24.37	1317.9	21.28	1415.7	21.75
<b>3</b>	Maliyyə sektoruna verilmiş kreditlər və depozitlər / Credits and deposits to financial sector	784.2	15.99	254.4	4.86	507.8	8.60	579.3	9.55	366.6	6.15	451.4	7.29	485.2	7.45
<b>4</b>	Müştərilərə kreditlər / Credits to customers	2143.1	43.71	2465.7	47.12	2787.1	47.19	2843.5	46.86	2690.2	45.10	2914.2	47.06	3000.4	46.09
<b>5</b>	İnvestisiyalar / Investments	248.1	5.06	421.5	8.05	304.1	5.15	343.7	5.66	327.4	5.49	336.5	5.43	370.0	5.68
<b>6</b>	Digər aktivlər / Other assets	483.6	9.86	580.5	11.09	529.3	8.96	581.5	9.58	607.6	10.19	621.2	10.03	664.3	10.20
	Cəmi aktivlər / Total assets	4902.8	100.00	5233.1	100.00	5906.5	100.00	6068.7	100.00	5964.9	100.00	6193.1	100.00	6509.7	100.00
<b>PASSİVLƏR / LIABILITIES</b>															
<b>1</b>	I Cəmi öhdəliklər / Total liabilities	3996.9	81.52	4292.1	82.02	4962.3	84.01	5107.0	84.15	4938.6	82.79	5117.9	82.64	5386.1	82.74
<b>2</b>	Depozitlər cəmi / Deposits, total	3229.4	65.87	3148.7	60.17	3573.5	60.50	3795.5	62.54	3721.3	62.39	3823.7	61.74	4079.0	62.66
<b>3</b>	Maliyyə sektorundan alınmış kreditlər və depozitlər / Credits and deposits from financial sector	657.5	13.41	809.6	15.47	867.0	14.68	811.9	13.38	652.2	10.93	703.7	11.36	694.0	10.66
<b>4</b>	Digər öhdəliklər / Other Liabilities	110.0	2.24	333.8	6.38	521.8	8.83	499.6	8.23	565.1	9.47	590.5	9.53	613.1	9.42
	II Kapital / Capital	905.9	18.48	941.0	17.98	944.2	15.99	961.7	15.85	1026.3	17.21	1075.2	17.36	1123.6	17.26
	Cəmi passivlər / Total Liabilities	4902.8	100.00	5233.1	100.00	5906.5	100.00	6068.7	100.00	5964.9	100.00	6193.1	100.00	6509.7	100.00

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

## 5. Ödəniş sistemləri / Payment systems

**Cədvəl 5.1. Ödəniş sistemlərinin əsas göstəriciləri**  
Table 5.1. Key indicators of Payment systems

	2002-ci il Y 2002		2003-cü il / Y 2003		2004-cü il / Y 2004											
	yanvar-avqust January-August	yanvar-dekabr January-December	yanvar-avqust January-August	yanvar-dekabr January-December	yanvar January	fevral February	Mart March	April April	May May	iyun June	iyul July	avqust August	yanvar-avqust January-August			
<b>Ödənişlərin sayı (min)</b> Number of Payments (thousand)	436	698	434	698	50	59	79	80	74	79	80	73	574			
o cümlədən / out of which <b>iri və təcili ödənişlər /</b> large and urgent payments	416	360	228	360	23	29	38	36	33	34	33	29	255			
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share, %	95.41	51.58	52.53	51.58	46.00	49.15	48.10	45.00	44.59	43.04	41.25	39.73	44.43			
<b>pərakəndə və xırda ödənişlər</b> retail and small payments	20	338	206	338	27	30	41	44	41	45	47	44	319			
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share, %	4.59	48.42	47.47	48.42	54.00	50.85	51.90	55.00	55.41	56.96	58.75	60.27	55.57			
<b>Ödənişlərin həcmi (mlrd. manat)</b> Volume of Payments (bln. man.)	28870	40490	23762.8	40490	3068	3355	4594	4037	4020	4500	4731	4317	32622			
o cümlədən: / out of which <b>iri və təcili ödənişlər /</b> large and urgent payments	28827	39101	22913.6	39101	2958	3228	4422	3844	3843	4268	4406	3994	30963			
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share, %	99.85	96.57	96.43	96.57	96.41	96.21	96.26	95.22	95.60	94.84	93.13	92.52	94.91			
<b>pərakəndə və xırda ödənişlər</b> retail and small payments	43	1390	849.2	1390	110	127	172	193	177	232	325	323	1659			
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share, %	0.15	3.43	3.57	3.43	3.59	3.79	3.74	4.78	4.40	5.16	6.87	7.48	5.36			
<b>Ödəniş sistemində istifadəçilərin sayı /</b> Number of users in the Payment system	91	87	89	87	87	88	84	84	84	84	84	84	84			
<b>iri və təcili ödənişlər</b> large and urgent payments	48	44	44	44	44	44	42	42	42	42	42	42	42			
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share, %	52.75	50.57	49.44	50.57	50.57	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00			
<b>pərakəndə və xırda ödənişlər</b> retail and small payments	43	43	45	43	43	44	42	42	42	42	42	42	42			
<b>xüsusi çəkisi, %-lə</b> as a share, %	47.25	49.43	50.56	49.43	49.43	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00			

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

## METODOLOJİ İZAHATLAR

### METHODOLOGICAL EXPLANATION

**Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM)** - hesabat dövrü ərzində rezident istehsalçıların iqtisadi fəaliyyətinin ümumiləşdirilmiş göstəricisi olaraq, ölkə iqtisadiyyatının sahələrində yaradılmış əlavə dəyər in məcmusu kimi ölçülür.

**İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ)** - İnflyasiyanın səviyyəsini xarakterizə edən əsas göstəricilərdən biri. Orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənəşdirilməsidir.

**Tədiyyə balansı** - Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı hesabat dövrü ərzində rezidentlər və qeyri-rezidentlər arasında bütün iqtisadi fəaliyyətin nəticələrini özündə əks etdirən statistik göstəricilər sistemidir. Tədiyyə balansının tərtib olunması respublikanın tədiyyə qabiliyyətinin haqqında dolğun məlumatı əks etdirir və dövlətin makroiqtisadi siyasətinin əsas alətlərindən olan xarici ticarət, investisiya, valyuta tənzimləməsi və valyuta nəzarəti, məzənnə siyasətinin müəyyən edilməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

**Pul icmalı** - maliyyə sektoru ilə digər sektorlar arasında olan maliyyə münasibətlərini əks etdirir, pul icmalı Milli Bankın aylıq mühasibat balansının və kredit təşkilatlarının icmal mühasibat balansının analitik qruplaşdırılması yolu ilə hesablanan Milli Bankın və Kredit təşkilatlarının analitik balans hesablarının birləşdirilməsinə əsaslanır.

**Xalis xarici aktivlər** - pul-kredit tənzimləməsi orqanları və kredit təşkilatlarının qeyri-rezidentlərlə xarici valyutada və qiymətli metallarla aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldosudur.

**Xalis daxili aktivlər** - bank sisteminin mərkəzi hökumətlə, fərdi sektorla, müəssisə və təşkilatlarla, maliyyə təşkilatları ilə, dövlət idarəetmə orqanları ilə aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldosudur.

**Geniş mənada pul kütləsi** - ölkə iqtisadiyyatında ödəniş vasitəsi kimi ani istifadə oluna biləcək bütün pul vəsaiti. Bu göstərici xalis xarici aktivlərin və xalis daxili aktivlərin məcmusu kimi və ya banklardan kənardakı nağd pul ilə əmanət və depozitlərin məcmusu kimi hesablanır.

**Banklardan kənardakı nağd pul** - Milli Bankın və kredit təşkilatlarının kassalarında olan pullar istisna olmaqla Milli Bank tərəfindən dövriyyəyə buraxılmış nağd pul vəsaiti.

**Pul multiplikatoru** - iqtisadiyyatın, xüsusilə də bank sisteminin pul yaratmaq qabiliyyətini xarakterizə edir və pul kütləsinin və inflyasiyanın səviyyəsinə nəzarət etmək üçün zəruri olan göstəricilərdəndir. Pul multiplikatoru geniş pul kütləsinin pul bazasına (ehtiyat pullara) nisbət kimi hesablanır.

**Pul kütləsi (M2)** - iqtisadi siyasətin işlənməsi, makroiqtisadi proporsiyaların müəyyən edilməsi zamanı istifadə edilən mühüm maliyyə aqreqatı. Dövriyyədə olan nağd pul ilə nağdsız vəsaitlərin cəmi kimi hesablanır. Geniş mənada pul kütləsindən fərqli olaraq bura xarici valyuta ilə əmanət və depozitlər daxil edilmir.

**Nağdsız vəsaitlər** - qeyri-maliyyə təşkilatlarının, müəssisələrin, fiziki və hüquqi şəxslərin milli valyuta ilə hesablaşma, cari, depozit və digər tələb olunanadək hesablarında və eləcə də müddətli əmanətlərdə olan vəsaitlər.

**Nağd pul (M0)** - Ödəniş vasitəsi kimi ani istifadə olunan pul kütləsinin ən likvid hissəsi.

**Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri** - Milli Bankın kommersiya banklarına yenidən maliyyələşdirmə qaydasında verdiyi kreditlərə görə formalaşan faiz dərəcəsi. Pul-kredit tənzimləməsi aləti kimi Milli Bank tərəfindən banklararası bazarda faiz dərəcələrinə, eləcə də fiziki və hüquqi şəxslərin əmanət və depozitlərinə, onlara verilən kreditlərə görə faiz dərəcələrinə təsir vəaitəsidir.

**Məcburi ehtiyat normaları** - kommersiya banklarının cəlb etdikləri əmanətlərin və depozitlərin məcburi qaydada mərkəzi bankda saxladığı hissəsi nəzərdə tutulur və pul-kredit siyasətinin əsas alətlərindən biridir. Bank sisteminin ümumi likvidliyini tənzim edən mexanizmi özündə əks etdirir. Ehtiyat normaları bankların kredit imkanlarının məhdudlaşdırılması və dövriyyədə olan pul kütləsinin lüzumsuz artımının qarşısının alınması üçün istifadə edilir.

**Gross domestic product (GDP)** - is measured as aggregate of the added value, created in the branches of economics. The generalizing economic indicator of the activities of producers-residents during the report period.

**The Consumer price index (CPI)** - is the main indicator of the inflation level. It characterizes the dynamics of the value of the goods and services obtained by the customer with a medium purchasing power. It reflects the changes of the total sum of the consumer expenses of the population on the unchangeable collection of the consumer goods and services within a definite period. The main purpose of CPI is to define the value dynamics of the consumer goods and services.

**The Balance of payments** is the system of statistical indicators, reflecting the results of economic activities between the residents and non-residents of Azerbaijan Republic during the report period. The composition of the Balance of Payments reflects full information about the paying capacity of the Republic and represents a particular meaning in the definition of the main instruments of macroeconomic policy of the government - foreign trade, investment, rate policy, as well as currency regulation and currency control.

**The Monetary survey** reflects financial relationship between the financial sector and other sectors. The monetary survey is based on consolidated analytic balance of the National Bank and credit organizations, calculated through analytic group of indicators of the monthly accounting balance of the National Bank and the reviewing accountancy balance of the credit organizations.

**Net foreign assets** are the balance on the active and passive operations with foreign currency and valuable metals, fulfilled by the organs of the monetary-credit regulation and by credit organizations with non-residents.

**Net domestic assets** are the balance on the active and passive operations of the bank system with the central government, individual sector, enterprises and organizations, with financial organizations and organs of the state management.

**The Broad money supply** is all the monetary means, used as the payment means in the country's economy. This indicator is considered as an aggregate of net foreign assets and net internal assets or as an aggregate of cash outside banks, savings and deposits.

**The cash out of banks** is the cash monetary means issued in circulation by the National Bank, except the money in cash-box of the National Bank, and credit organizations.

**The money multiplier** characterizes the capacity of economy, particularly the bank system, to make money and is one of the main indicators, essential for control over the dynamics of money supply and the level of inflation. The money multiplier is considered as the attitude of the broad money supply towards the monetary base (reserve money).

**The money supply (M2)** is a special financial aggregate, used during the analysis of the economic policy and definition of a macroeconomic proportion. It is considered as a total of the cash and non-cash in circulation. In comparison with the broad money supply, savings and deposits in foreign currency are not included here.

**The non-cash means** is the means of non-financing organisations, enterprises, physical and juridical persons in the national currency on the calculated, current, deposit and other call deposits accounts for, as well as in urgent savings.

**The cash (M0)** is the most liquid part of the money supply, used as the payment means.

**The refinancing rate** is the interest rate, formed by re-dits, given by the National Bank to Commercial Bank in the Form of refinancing. It issued by the National Bank as the instrument of the monetary-credit regulation as the means of influence on the percentage rate on interbank market, as well as on percentage rate on accounts and deposits of physical and juridical persons, and on the credits given to them.

**The reserve requirements** is a part of the attracted accounts deposits by commercial banks, kept in the proper order in the central bank. It is one of the main instruments of monetary-credit policy. It reflects the mechanism of common liquid assets of the bank system. The reserve requirements are used for the prevention restriction of credit possibilities, banks and the baseless growth of the money supply in circulation.

**Dövlət qısamüddətli istiqrazları (DQİ)** - Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılan güzəştli və müəyyən dövrü müddəti olan (1 ilədək) qiymətli kağızdır. İstiqrazların parametrləri Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir. DQİ-nin ilkin və təkrar bazarda yerləşdirilməsi Bakı Fond Birjasında həyata keçirilir.

**DQİ-in auksionda yerləşdirilmiş həcmi** - auksionda təklif edilmiş sifarişlər əsasında iştirakçılar tərəfindən istiqraz emissiyasının alınmış hissəsidir.

**Orta münasib qiymət** - satıdan əldə edilmiş məbləğin satılmış istiqrazların nominal dəyərində olan nisbəti kimi hesablanan faizdir.

**Orta ölçülmüş gəlirlilik** - orta münasib qiymət əsasında təsdiq olunmuş metodika ilə hesablanan gəlirliliktir.

**Bazar portfelinin indikatoru** - dövriyyədə olan istiqrazların aqreqasiya edilmiş (ortalananmış) gəlirliyidir. Aqreqasiya gəlirliyin ödəniş tarixinədək müddət və istiqrazların ilkin yerləşdirmə zamanı yerləşdirilmiş həcmi üzrə ölçülməsi vasitəsilə aparılır. Indikatorun artması - bazarın gəlirliyinin artması, azalması isə - gəlirliyin aşağı düşməsinə əks etdirir.

**Dürəsiya** - dövriyyədə olan istiqrazların orta dövriyyə müddətidir. Dürəsiya istiqrazların ödəniş tarixinədək müddətinin istiqrazların dövriyyədə olan həcmi üzrə ölçülməsi vasitəsilə hesablanır.

**Kredit** - bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq qaytarılmaq, müəyyən müddətə (müddətin uzadılması hüququ ilə) və faizlər (komisyon haqq) ödənilmək şərti ilə, təminatla və ya təminatlı müəyyən məbləğdə borc verilən pul vəsaitidir. Həmin şərtlərlə pul vəsaitinin verilməsi haqqında götürülmüş hər hansı öhdəlik, qarantıya, zəmanət, borc qiymətli kağızlarının diskontla və ya faizlər alınmaqla satın alınması və müqaviləyə əsasən hər hansı formada verilmiş vəsaitin qaytarılmasını tələb etməklə bağlı digər hüquq da kredit anlayışına aiddir.

**Depozit** - müvafiq müqavilə şərtləri ilə faizlər və ya komisyon haqqlar ödənilməklə və ya ödənilmədən müştərilərin (əmanətçilərin) tələbi ilə qaytarılmasını və ya başqa hesaba kocurulmasını nəzərdə tutan bankın balansında aparılan cari, əmanət (depozit) və ya digər hesaba qoyulmuş və ya kocurulmuş pul vəsaitidir.

**Bakı Banklararası Valyuta Birjası (BBVB)** - bu segment Bakı Banklararası Valyuta Birjasının üzvü olan iştirakçı bankların sifarişləri əsasında formalaşır.

**Açıq Banklararası Valyuta Bazarı (ABVB)** - bankların qarşılıqlı razılığı əsasında həyata keçirilən alqı-satqı əməliyyatları əsasında formalaşır.

**Bankdaxili mübadilə əməliyyatları** - bankın öz müştəriləri ilə valyuta mübadilə əməliyyatlarının həyata keçirdikləri segmentdir. Bu segmentdə hərracla müştərilərin valyuta alışı və ya satışı sifarişləri əsasında bank tərəfindən həyata keçirilir.

**Manatın çarpaz məzənnəsi** - manatın xarici valyutalara nisbətən məzənnəsi həmin valyutaların və manatın ABŞ dollarına nisbətən məzənnələri əsasında müəyyənləşdirilir.

**Kredit təşkilatı** - bank, xarici bankın yerli filiali və ya bank olmayan kredit təşkilatıdır.

**Bank** fiziki və hüquqi şəxslərdən depozitlərin və ya digər qaytarılan vəsaitlərin cəlb edilməsi, öz adından və öz hesabına kreditlərin verilməsini, habelə müştərilərin tapşırığı ilə kocurmə və hesablaşma-kassa əməliyyatlarını məcmu halda həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

**Bank olmayan kredit təşkilatı** öz vəsaiti və/və ya cəlb edilmiş vəsait hesabına (depozitlər istisna olmaqla) yalnız pul formasında kreditlər verməklə məşğul olan hüquqi şəxsdir.

**Bankların nizamnamə kapitalı** Kredit təşkilatının təsisçilərinin payları əsasında formalaşdırılır. Nizamnamə kapitalının sabit fəaliyyət üçün əsas yaratmaq və bankın gəlirini artırmaq, potensial zərəri ödəmək, ictimai inam yaratmaq və müştərilərin, əmanətçilərin etimadını doğrultmaqdır. Qanunvericiliklə nizamnamə kapitalının məbləği məhdudlaşdırılmır. Lakin kredit təşkilatının fəaliyyətinin sabitliyini təmin etmək məqsədilə Milli Bank nizamnamə kapitalının minimum həddinə tələb qoya bilər.

**Bankın filiali** hüquqi şəxs olmayan, bankın olduğu yerdən kənarında yerləşən, öhdəlikləri üçün bankın özünə məsuliyyət daşıdığı, banka icazə verilmiş bank fəaliyyətinin hamısını və ya bir hissəsini həyata keçirə bilən bankın ayrıca bölməsidir.

**Bankın nümayəndəliyi** hüquqi şəxs olmayan, bankın olduğu yerdən kənarında yerləşən, bank fəaliyyəti ilə məşğul olmağa hüququ olmayan, yalnız onun mənafelərini təmsil və müdafiə edən bankın ayrıca bölməsidir.

**Torəmə bank** nizamnamə kapitalında səsvermə hüququ verən səhmlərin əlindən çox faizi təsisçi banka və ya bank holding şirkətinə məxsus olan bankdır, yaxud elə bankdır ki, onunla təsisçi bank və ya bank holding şirkəti arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən təsisçi banka və ya bank holding şirkətinə onun qərarlarının qəbul edilməsinə mühüm təsir göstərmək imkanı verilir.

*Qeyd: Yuvarlaqlaşdırmaqla əlaqədar olaraq bəzi jədvəllərdə yekun göstərijilərin cüzi kənarlaşmasına yol verilmişdir*

**The state short-term bills (ST-bills)** are the securities issued by the Ministry of Finances with discount and for a definite circulation period on (to one year). The parameters of the ST-bills are defined by the Ministry of Finances. Placements of ST-bills are held at the Baku Stock Exchange.

**The volume of placement of ST-bills in auction** is a part of the securities, obtained by the auction participants on the basis of orders. The average price - is the percentage correlation of the obtained sum from the sales and nominal cast of the bills.

**The average adjustable yield** is calculated by the method, confirmed on the basis of the average discount price of the bills at the moment of payment.

**Market portfolio indicator** - mean aggregate (average) of yields on T-bills, weighted by time to redemption and volume in circulation. Increase of indicator is fixed increase of market yield and reduction of indicator - reduction of market yield.

**Duration** - the average volume-weighted period on T-bills, calculated by time to redemption and volume in circulation.

**Loan** a certain amount of money lent for a certain period of time (subject to extension) bearing interest (commission fees), with or without collateral, subject to repayment as per the underlying contract. Loans also include any commitment to lend money, guarantee, warranty, discounted or interest-bearing sale of securities on the same conditions, supported by the contractual right to claim repayment of the funds granted in any fashion.

**Deposit** money placed or transferred to a current, savings (deposit) or other account on the bank's books that may be returned or transferred to another account at the customer's (depositor's) request, with or without condition to pay interest or commission fees, as per the underlying agreement.

**Baku Interbank Currency Exchange (BICEX)** - This segment is formed on the basis of operating banks, being the members of Baku Interbank Currency Exchange.

**Open Interbank Foreign Exchange Market (OpIFEM)** - is formed on the basis of stockmarket activities, held on the mutual agreement of banks.

**Internal Bank Transactions (IBT)** - It is a segment, conducting the currency exchange operations with the bank clients. The auctions in this segment are fulfilled on the basis of clients' orders for purchase and sale of currencies.

**Cross-rate of Manat** is fixed on the basis rates of foreign currencies and Manat against US Dollars.

**The credit institution** - bank, branch of non-resident bank or non-banking credit institution.

**Bank** - juridical person, having exclusive authority for complex banking operations, namely: to attract deposits of legal entities and individuals to accommodate raised funds on its behalf and at its cost on terms of repayability, chargeability, and promptness, and also to open and keep banking accounts of individuals and incorporated entities.

**Non-bank credit institution** a legal entity that is engaged in the business of granting loans only in the form of money from its own funds and/or attracted resources (excluding deposits).

**The authorized fund of banks** is formed on the basis of the founders shares of the credit organizations. The purpose of the authorized capital is to create the base for stable activities, increase the bank in comes, recover potential losses, justify the customer's trust and depositors. According to the legislation, the amount of the authorized fund is not limited. However, to provide stable activities of the credit organization, the National Bank can define the minimum limit of the authorized fund.

**The branch** - separately located structural units of bank having a different location and performing on their behalf a full range or selected banking transactions specified by licence.

**The representative office of bank** - autonomous structural units of bank having different location, acting on their behalf and protecting their interests. Representative office is not entitled to conduct banking transactions.

**The affiliated financial organization** is a legal person, activities of which are determined on the basis of primary participation in the authorized capital and on the contract concluded with other financial organization.

*Note: Slight deviations may be observed in some table with respect to total indicators due to modification in process.*